

DİLÇİLİK**İNTERNASİONALİZMLƏR VƏ ONLARIN DİLDƏ İFADƏSİ**

Z.T.MƏMMƏDOVA
Bakı Dövlət Universiteti
Zemfira 0509@rambler.ru

Məqalədə internasional terminlərin müxtəlif yollarla yaranma üsullarından, internasional formantlar, suffiks və prefikslərdən bəhs olunmuşdur.

Hibrid söz və terminlərin yaradılmasında klassik morfoformantlarının fəallığı xüsusilə qeyd edilmişdir. Həmçinin M.F.Axundov yaradıcılığında rusizmlərin əsas rol oynadığı göstərilmişdir.

Eyni zamanda internasionalizmlərin geneoloji təsnifatında müxtəlif mübahisəli fikirlərə münasibətini bildirən müəllif, internasionalizmlərin kalkalaşdırılmasına da müəyyən yer ayırmışdır.

Elm və texnikanın inkişafı, dünya xalqlarının daha çox bir-birinə yaxınlaşması dillərin qarşılıqlı təsirini gündən-günə artırır. Qloballaşma dillərin qarşılıqlı şəkildə termin transformasiyasını zəruri edir. Leksik alınmalar içərisində elmi terminologiya öz mahiyyətinə görə əslində internasionaldır. O elmi obyektləri adlandırır, ümumbəşəri əhəmiyyəti olan fikirləri ifadə edir, bütün dillərdə eyni və oxşar nominativ prinsiplərin inkişafına meyl edir.

İnternasional terminlərin əsas mahiyyəti onların ifadə etdiyi anlayışın beynəlxalq səciyyə daşmasıdır.

M.Qasimov tarixi mənbələrə istinad edərək internasionalizmləri aşağıdakı şəkildə qruplaşdırmışdır: “a) ayrı-ayrı dillərin öz törəmələri; b) başqa dillər vasitəsilə alınan terminlər; c) başqa dillərdən alınan terminlər; ç) müəyyən bir dilin daxilində müxtəlif internasional söz elementləri əsasında yaranan terminlər” (1, 149).

İnternasional terminlərin işləndikləri bütün dillərdə eyni mənanı daşması ilə bərabər, həm eyni səs tərkibinə, həm də eyni yazılış formasına malik olması labüddür. Məs: kapitalizm, sosializm, kommunizm, sovet, marksist, realist və s. Rus qrafikasından götürülən bu terminlər istifadə olunan dildə rus dilində yazıldığı kimi verilir.

“İnternasional elmi terminlərin yaranmasında, xüsusən qədim yunan və latın dillərinin böyük rolu olmuşdur” (1,150). Bu terminlər dünya dillərinə yayılaraq onların qrammatik arsenalının zənginləşməsinə xidmət edir. Məlumdur ki, heç də bütün qrammatik formantlar müstəqil sözlərlə öz əlaqələrini eyni dərəcədə kəsməmişlər. Klassik elementlərin bir hissəsi leksik varlıqdan tam uzaqlaşaraq, yalnız morfoloji formant kimi öz dəyərini saxlamışdır.

Araşdırmalar göstərir ki, əgər ilkin vaxtlarda internasional sözlərin mənbəyi la-

tın və yunan dilləri sayılırdısa, müasir dövrümüzdə internasional sözlərin yaradılmasında Avropa, Amerika, SSRİ, Yaxın və Orta Şərqi milli dilləri də müəyyən rola malikdir. Belə ki, bu terminlərin müəyyən bir qismini ingilis, alman, fransız, hətta ərəb dili sözləri də təşkil edir.

V.V.Akulenkonun yunan və latın suffiksləri haqqında qeydləri daha maraqlıdır. Yunan-latın suffikslərinə (prefiksləri, infiksləri və affikslərinə) bütün dünya dillərində, o cümlədən türk dillərində də təsadüf edilir. “Beynəlxalq elementlər türk dillərində suffiks rolunu oynaya bilmir, çünki bu dillərdə ayrıca element kimi lazım deyildir” (2, 32).

Hibrid söz və terminlərin yaradılmasında klassik morfoformantlar öz fəallıqları ilə seçilir. Onlar dilin öz söz və terminlərinə, habelə alınmalara və internasionalizmlərə artırılır. Lakin yeni yaranan terminlər internasional leksikaya aid edilə bilmədiyi kimi hər hansı sözə artırılan bu morfoformantlar beynəlxalq səciyyəli termin də yarada bilmir (Bu fikir N.Məmmədova məxsusdur). Digər tərəfdən isə bu morfoformantların internasionalizmlərə artırılması nəticəsində yenə internasionalizmlər yaradılır.

Müasir Azərbaycan dilində internasional səciyyəli obyektiv, subyektiv, reaktiv, formal, natural, normal, direktor, rektor, reflektor, unifikasiya, amnistiya, diskussiya, refleksiya, animasiya, reaksiya, relyef, proletariat, dominant, laborant və s. kimi sözlər və terminlər işlənilir ki, bu sözləri üzvlərinə ayırdıqda müəyyən formantlar: -iv, -l, -f, -tor, -iat, -ant, -at, -siya və s. olur.

Internationalizmlərin tərkibinə “avropaizmlər”lə yanaşı dünyanın digər regionlarında yayılmış internasionalizmlər də daxil edilir. N.A.Məmmədov Avropa mənşəli internasionalizmlərdən danışarkən onların qohum olmayan dillərin qarşılıqlı əlaqəsinin öyrənilməsində böyük rolunu olduğunu göstərir (3, 22).

S.Xəlilova internasionalizmlərin tədqiqat obyektini üçün ən düzgün material ictimai-siyasi terminologiyaya sahəsi olduğunu qeyd edir (4, 43).

Dilçilərimizin internasionalizmlərin mənsubiyyəti haqqında fikirləri müxtəlifdir. Keçən əsrin 50-ci illərinə qədər internasionalizmlər alınma sözlərin içərisində öyrənilirdi.

T.Hacıyev internasionalizmlərin içərisində alınmalar olduğu kimi milli sözlər də olduğunu qeyd edir. B.S.Həsənovun slavyan, roman, german dil ailələrində 134 türk mənşəli sözdən yalnız 26-sının internasional səciyyəli söz olduğunu göstərməsi T.Hacıyevin fikrini bir daha təsdiq edir (5, 36).

International formantlar içərisində latın dili mənşəli ex-, pro-, de-, pre-, re-, inter-, ad-, com- və s. kimi prefikslər də işlənir. Məs.: ex-leader, pro-British, de-nationalise, pre-war, inter-marriage, depozit, companion, recognise və s. Biz bu formantların özünəməxsus fond yaratdığını deyə bilmərik. Çünki birincisi etimon dildə bu sözlərin kök və şəkilçi morfemlərinə ayrılma bilməsinə baxmayaraq, Azərbaycan dilində belə bölməni aparmaq mümkün deyil, ayrılma nəticəsində meydana qalan morfemə dilimizdə təsadüf edilmir. İkinci tərəfdən, sözü kök və şəkilçiyə ayırdıqda belə alınan şəkilçi morfem məhsuldar sayıla bilməz. Yəni, bu şəkilçilər yalnız sözlərin tərkibində işlənir, başqa sözlərə artırılaraq yeni sözlər yarada bilmir. Lakin bu elementlər sözlə birlikdə bir model yaradır.

Yunan və latın elementləri suffiks və terminoloji morfem kimi internasionalizm mahiyyəti daşıyır. Morfemlərin bir-biri ilə yanaşması nəticəsində yaranan terminlər isə internasionalizm hesab edilərək xüsusi fond yaradır. Belə internasionalizmlər özünün spesifik xüsusiyyətləri ilə digər internasionalizmlərdən fərqlənir. S.Xəlilova

bu tipli internasionallizmləri “klassik internasionallizmlər”, “struktur internasionallizmlər” və ya “mexaniki internasionallizmlər” adlandıraraq yaranma üsullarını da “klassik üsul” və ya “mexaniki üsul” adlandırmışdır (4, 36).

V.P.Qriqoryevin fikrincə, söz və terminlər beynəlxalq leksik fonda yaranır və sonra hər hansı bir dilə keçir (6,71). Kosmonavt və intelligent terminləri rus dilində klassizmlər əsasında yaransa da, rus dili sözü yox, “klassik internasionallizmlər ”dir. Buradan belə qərara gəlirik ki, hər hansı bir dildə yaranan söz və ya termin mexaniki qurulsada, həmin dilin milli sözü hesab edilə bilməz.

E.A.Natanson isə “klassik üsulla” terminyaranmanı kalka üsulunun bir növü olan reversiyalı kalka adlandırır. Onun qənaətinə əsasən rus dili terminini yunan-latın qarışığından ibarət kontamin edilmiş elementlə əvəz edib alınmış sözü rus dili normalarına uyğunlaşdırırlar ki, alınmış neologizmləri rusizm deyil, klassisizm hesab etmək olar. Belə vahidlər isə müxtəlif dillərdə internasionallizm kimi işlənir (7, 251).

Internasionallizmlərin bir neçə və ya əksər dillərdə paralel şəkildə mənə genişlənməsi yolu ilə yeni mənə kəsb etməsi müşahidə olunur. Bu zaman eyni internasionallizmin bir yeni mənəsi, başqa dil və ya dillərdə başqa yeni mənəsi yaranır (4,70). Alman dilində “reaktiv” sözü passiv şəkildə işləndiyi halda rus dilində ondan fərqli olaraq «реактивный» termini aktiv işlənərək «реактивное движение» kimi söz birləşmələrinin təsiri ilə yeni əlavə mənə kəsb etmişdir.

Sintaktik üsulla yaranmış terminlərin internasionallığı daha mürəkkəbdir. Çünki sintaktik üsul hər dildə bir cür reallaşma bildiyindən, sintaktik birləşmənin komponentlərinin analogiyasına riayət edilməlidir. Belə ki, bir dildə yaradılan termin digər dildə eyni komponentlərlə, lakin başqa strukturda yaranır.

Bu zaman yalnız komponentlərin sıralanması, onların birləşməsinin qrammatik əlamətləri, mənə uyğunluğu və komponentlərin müvafiqliyi sintaktik üsulla yaradılmış terminlərin internasionallığını təmin edir, struktur incəliklərinin ayrı-ayrı dillərdə fərqlənməsi buna mane olmur: məs.: sosial demokratik – alman; sosial demokraty – ingilis, sosial demokratik – Azərbaycan dillərində; the contacter system – ingilis, контакторная система – rus, kontaktor sistem – Azərbaycan dillərində; automatic optimizing system – ingilis, система автоматический оптимизации – rus, avtomatik optimallaşma sistemi – Azərbaycan dillərində və s.

Fransız tədqiqatçısı V.Q.Qakin sözləri ilə desək, “sözlərin alınmasında hər şeydən əvvəl, xalqlar arasında ticarət əlaqəsi öz əksini tapır. Müharibələr də sözlərin stimullaşdırır” (8, 92-93). Ona görə də, Avropa qitəsində yaşayan german tayfaları ilə Roma sivilizasiyası arasında ticarət, hərbi və mədəni əlaqələr anqlo-saksların tarix meydanına gəlməsindən çox-çox qabaqlar başlanmış və bütün qədim ingilis dövrü boyu davam etmişdir. Bu əlaqələr sayəsində anqlosakslar və başqa qədim german tayfaları Britaniyanın germanlar tərəfindən alınmasına qədər olan dövrdə saysız-hesabsız latın sözlərini mənimsəmişlər. Eynilə rus dilinə keçən türk sözlərinin çoxu A.V.Kalininin göstəricisinə görə monqol-tatar hücumları dövründə alınmışdır (9, 81).

Internasionallizmlər dilimizdə əsasən Kirill qrafikasının işlənməsi ilə əlaqədar geniş şəkildə artmağa başlamışdır. Sputnik kosmosa aid Azərbaycan dilinə keçən ilk termdir. Sonralar bu termin süni peyk termini ilə əvəz olunmuşdur (10, 89). Bu terminlərin əsasında bir sıra paroxod, lunoxod, teploxod, elektroxod və s. sözlər əmələ gəlmişdir.

Bəzi tədqiqatçılar internasionallizmlərin alınmalar içərisində verilməsinə etiraz edirlər. Y.A.Belçikovun fikrinə əsasən beynəlxalq sözlərlə alınmalar arasında ya-

xınlıq, hətta eynilik də görmək mümkündür. Lakin bu heç də onları eyniləşdirməyə gətirib çıxarmır. Belə ki, beynəlxalq terminlərin müəyyən qismi alınma deyil, rus dilinin özünəməxsus sözləridir. Sovet, teleqram, konsert, ekonomiya, enerji, texnika, elektrik, poçt, motor, dizel və s. sözlər rus dilinə məxsus olmasına baxmayaraq beynəlxalq mahiyyət qazanmışdır. Oktyabr inqilabından sonra işlənən sovetizmlər rus dili üçün alınma hesab edilmir (11, 5-6).

Müasir Azərbaycan dilində internasional terminlərin dörd kateqoriyası mövcuddur:

1. Xalis latın və yunan terminləri: nektar, akrobat, modul, folium, apostol, auditoriya, dekan, direktor, rektor və s.

2. Milli forma almış latın sözləri: caput latın kökündən milliləşən terminlər: ing. capital/ism; fr.capital/isme; it.capital/ismo; alm.kapital/ismus; rus капитал/изм; azərb.kapital/izm.

3. Müxtəlif dünya dillərindən alınmış terminlər: ingiliscədən starter, fr. starter, alm.starter, rus – стартер, Azərbaycan dilində - starter; flaq – almanca, flaq – ingilis, флаг – rus dilində; futbol – ing., alm., rus, Azərbaycan dillərində. Respublika – latın, ing., alm., rus, Azərbaycan dillərində eyni mənani verir.

4. Qədim ümumi mənəbdən alınma sözlərin milli variantı: exsdra – yunan-екседра – rus, eksedra – Azərbaycan dilində; yunan – episcopos, episkopus – latın, епископ – rus, yepiskop – Azərbaycan dillərində.

Dilimizə daxil olan internasionalizmlər qrammatik qaydalara da tabe etdirilir. Bu sözlərin çoxu nitq hissəsi kimi isim və sifətə aid olub əsasən rus dili vasitəsilə dilimizə keçsə də, etimon dildəki formaya malikdir.

Şərq dillərində ən çox işlənən fars dili mənşəli formantlar əsasən bunlardır: -xana, -namə, -baz, -kar, həm- və s. Məs.: qiraətxana, həbsxana, nizamnamə, ittihamnamə, şəhadətnamə, sehrbaz, qohumbaz, bəstəkar, zülmkar, qəsbkar, həmfikir, həmdərd, həmrəy, həmyerli və s.

M.F.Axundov yaradıcılığında ənənə xatirinə olsa da, ərəb-fars mənşəli terminlərdən də istifadə edirdi. Onun “Hacı Qara”, “Hekayəti Molla İbrahimxəlil kimyagər”, “Aldanmış kəvakib”, “Kəmalüdüvlə məktublari” və s. əsərlərində ərəb-fars terminləri və termin birləşmələri işlədilmişdir. Məs.: fərman, etikaf, sövt, sərbaz, sərəhət; ümənayi-dövlət, təsiri-kəvakib, cüzi-əzəmi, bə-qədri-məqdur və s.

Qərbdə yunan və latın dillərinə məxsus elementlər üstünlük təşkil etdiyi halda, Şərqdə fars dillərinə məxsus elementlərə üstünlük verilir.

F.Safarov anti-, ultra-, kontr-, qiper-, de-, super- kimi internasional prefikslərin özbək dilində olan sözlərə qoşularaq bu dildə müstəqil işlənməsinin səbəbini məhz rus və özbək dillərinin qarşılıqlı əlaqəsinin güclənməsi ilə əlaqələndirir (12, 10).

F.Safarovun bu fikri ilə razılaşmayan S.Xəlilova internasional morfofor-mantların, yəni hibrid nümunələrin istər tatar, istər özbək və istərsə də başqa türk dillərində azlığından bəhs edərək göstərir ki, bu tipli terminlər başqaları ilə əvəz edilərək dildən tez sıxışdırılıb çıxarılır (4, 35). Məs.: антигуманизм- humanizmə zidd; ультравирус-ультравирус, ультразвук-ультрасəs, ультраколониализм-ıfrat müstəmləkəçilik, контрманевр-əksmanevr və s.

Müxtəlif internasional prefikslərlə düzələn terminlər tələblərə cavab vermir, çünki bir terminin bir başa düşülən cavabı və ya əksinə, bir sözü izah edən bir termin olmalıdır. Bu qayda pozğunluğu terminlərdə sinonimlik və paralellik yaradır.

Ərəb dilində internasional vahidlərin miqdarı olduqca azdır, belə ki, bu dildə qədim yunan, qədim yəhudi və latın dillərindən yayılmış internasionalizmlər özünü

göstərir. Az qala bütün dünya dillərində işlənmiş məşhur terminlər olan futbol, stadion, kosmonavt, kosmos ərəb dilində bu dilin vəsaitləri ilə verilərək kalkalaşdırılır: futbol-kurat-ul-qədam-“ayaq topu”; stadion-mələb-“oyun yeri”; kosmonavt-məllah kauni - “kosmik naviqator”; kosmos-əl-fəda, əl kauni-kainat fəzası və s.

İnternasional terminləri kalkalaşdırma meyli alınmaya meyli dillərdə də müşahidə olunur. Rus dilində də, bəzən internasionalizm əvəzinə müvafiq terminin kalkalaşdırılaraq işlədilməsi halları ilə rastlaşırıq. Məs.: həndbol, vaterpol, futbol kimi internasional terminlər işləndiyi halda, “ручной мяч, водное поло, ногойной мяч” kimi kalkaların işlənməsinə ehtiyac qalmır, çünki rus dilində “гандболисты” əvəzinə “ручно-мячисты ” kimi işlətmək mümkün deyildir.

Göründüyü kimi, internasionalizmlərin tərcümə və ya kalka edilməsi mənanı yalnız təhrif edir, aydınlaşdırmaq əvəzinə məna dolaşığı yaradır.

V.V.Akulenkonun qənaətinə görə, internasional sözlər bir qisim dillərə keçərək onları tərkibindəki şəkilçilər saxlanılarsa, digər qismində dəyişikliyə uğrayır. Bu zaman sözün semantikasi əsas rol oynayır (2, 34).

Bu, əlbəttə, təbii haldır. Çünki alınma zamanı söz alan dilin qanunauyğunluqları əsas götürülür. Rus dilinə məxsus -iv şəkilçili isim forması Azərbaycan dilinin ümumi prinsiplərindən asılı olaraq sifət kimi işlədilir və bir daha yeni sifətdüzəltmə formasına ehtiyac qalmır: məs.: obyektiv, subyektiv, normativ, kooperativ.

-al şəkilçisi də rus dilindən alınma şəkilçi olaraq artırıldığı sözlərdə -ный şəkilçisinin istifadəsinə ehtiyac qalmadığından həmin şəkilçi ixtisar edilir: məs.: ideal, areal, struktural, natural, funksional, sosial və s.

Dilçilikdə internasional terminlərin hansı nitq hissəsinə aid olması da mübahisəlidir. İnternasionalizmlərin ən çox isim olması qəbul edilir. Qlobal, leqal, aktual, aktiv, subyektiv və s. kimi sözlər istər türk və istərsə də Azərbaycan dillərində sifət-termin kimi götürülməlidir. Onların isim forması olan qlobalıq, leqallıq, aktualıq, aktivlik, obyektivlik və s. sözlər birinci olan sifətlərə dilimizə məxsus şəkilçilərin artırılması ilə yaranmış isimlərdir və ikinci, yəni törəmə sayılırlar.

V.V.Akulenkonun internasionalizmlərin areallar üzrə bölgüsünə münasibətdə S.Sadıqova da eyni fikirdə olduğunu qeyd edərək göstərmişdir ki, internasional sözlərin leksik layı mövcuddur və bu lay tədqiq edilərkən areal mənsubiyyəti nəzərə alınmalıdır (13, 40).

İnternasionalizmlərin genealoji təsnifatına gəldikdə isə M.İsmayılova N.Məmmədlinin fikrinə istinad edərək hər bir sözün mənşəcə müəyyən bir dilə mənsubluğuna əsaslanaraq internasionalizmləri ayrıca qrup kimi ayırmağı düzgün saymır (14, 36). N.Məmmədlinin göstəricisinə görə, Avropa mənəbli alınma terminlər iki prinsip - internasionallığa və mənşəyə görə təsnif olunmalıdır.

Buradan da fikirlər müxtəlif qütblərə ayrılır. Belə ki, internasionallığına görə təsnifat üçün meyarları, növləri fərqləndirən əlamətləri təyin etmədən “Avropa mənşəli” sözləri qruplara ayırmaq mümkün olmadığını iddia edən A.Bayramova da N.Məmmədlinin bu fikrinə qarşı çıxır (15, 43).

Lakin biz A.Bayramovanın bu qənaətinə haqq qazandırsaq da, internasional sözlərin sırf elmi səciyyə daşımaması fikri ilə razılaşa bilmərik. İnternasionalizmləri mədəni dillər sırasına aid edən S.Xəlilova ilə bir mövqedə dururuq.

Belə nəticəyə gəlirik ki, internasionalizmlərin öyrənilməsi bir tərəfdən dilimizin zənginləşmə yollarını və digər tərəfdən başqa dillərlə qarşılıqlı əlaqəsinin mahiyyətini açmağa kömək edir.

ƏDƏBİYYAT

1. Qasımov M.Ş. Azərbaycan dili terminologiyasının əsasları. Bakı: Elm, 1973, 186 s.
2. Акуленко В.В. Вопросы интернационализации словарного состава языка. X.: Харьковский Университет, 2003, 215 с.
3. Məmmədov N. Dilin lüğət tərkibinin zənginləşməsinin mənbə və üsullarına dair. Bakı: BDU, 1958, 35 s.
4. Xəlilova S.N. İnternasional terminlər. Bakı: Maarif, 1991, 192 s.
5. Nəsiyev T.İ. Azərbaycan ədəbi dili tarixi 2 hissəli. II h. Bakı: Maarif, 1987, 293 s.
6. Григорьев В.П. Так называемые, интернациональные сложные слова в современном русском языке // Вопросы языкознания. 1959, № 1, с. 71.
7. Натансон Э.А. Термин как особый раздел лексики и источник русской технической терминологии. Дис. док.фил.наук, 1967, 305 с.
8. Гак В.Г. Вопросы французской филологии / Сборник статей. М.: 1975, с.92-93.
9. Калинин А.В. Лексика русского языка: Учебное пособие. М.: Высшая школа, 2002, 231с.
10. Məmmədli N. Alınma terminlər. Bakı: Elm, 1997, 314 s.
11. Бельчиков Ю.А. Общественная политическая лексика. М.: Наука, 2001, 58 с.
12. Сафаров Ф. Способы передачи русско-интернациональных префиксальных терминов на узбекский язык. Автореф.канд.фил.наук. Ташкент: 2004, 150 с.
13. Sadiqova S. Azərbaycan dili terminologiyasının nəzəri problemləri. Bakı: Elm, 2002, 230 s.
14. İsmaylova M. Azərbaycan dili terminologiyasının linqvistik təhlili. Bakı: Ozan, 1997, 268 s.
15. Bayramova A. Leksik alınmaların dilin zənginləşməsində rolu. Bakı: Nurlan, 2009, 156 s.
16. Əfəndiyeva T. Azərbaycan ədəbi dilinin üslubiyyat problemləri. Bakı: Elm, 2001, 183 s.
17. Məmmədov M.B. Mətbuat dilində söz yaradıcılığı. Filoloji düşüncələr. Bakı: Nurlan, 2005, 360 s.
18. Quliyeva X. İlk mətbuatımızda terminologiya məsələləri // Tədqiqələr, Bakı, 2002, № 3, 248 s.
19. Qasımov İ. Müstəqillik illərində Azərbaycan dili terminologiyasında gedən əsas proseslər // Terminologiya məsələləri, 2004, s. 54-62.
20. Sadiqova S. Müasir Azərbaycan ədəbi dilində termin yaradıcılığı prosesi. Bakı: Elm, 2010, 244 s.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫ И ЕГО ВЫРАЖЕНИЕ В ЯЗЫКЕ

З.Т.МАМЕДОВА

РЕЗЮМЕ

В статье говорится о способах образования различных интернациональных терминов, в том числе об интернациональных формантах, суффиксах, префиксах.

Особенно отмечается активность классических морфоформантов в образовании гибридных слов и терминов.

Показана ведущая роль русизмов в творчестве М.Ф.Ахундова.

Автор, также высказав свое отношение к существующим спорным вопросам в генеологической классификации интернационализмов уделила внимание на их калькирование.

INTERNATIONALISM AND ITS EXPRESSION IN THE LANGUAGE

Z.T.MAMMADOVA

SUMMARY

The article reflects ways of formation of different international terms, as well as international forms, suffixes and prefixes.

The author marks the activity of classical morphoforms in the formation of hybrid words and terms in the article.

The key role of russisms in M.F.Akhundov's works is illustrated. Presenting the attitude to the present questions in the classification of the internationalisms, the author marks their tracing in the language.